

Korczak

Cykl zajęć edukacyjnych o prawach dziecka dla uczniów klas I – III szkoły podstawowej

Dobry wychowawca, który nie włącza a wyzwala, nie ciągnie a wznosi, nie ugniata a kształtuje, nie dyktuje a uczy, nie żąda a zapytuje – przeżyje wraz z dziećmi wiele natchnionych chwil

Janusz

Temat tygodnia: PRAWA DZIECKA

Cel ogólny:

Zapoznanie z prawami dziecka i obowiązującymi dokumentami gwarantującymi te prawa. Przybliżenie postaci Janusza Korczaka jako twórcy praw dziecka w Polsce, upowszechnienie jego myśli pedagogicznej i twórczości.

Cele z podstawy programowej:

Poszanowanie godności dziecka; zapewnienie dziecku przyjaznych, bezpiecznych i zdrowych warunków do nauki i zabawy, działania indywidualnego i zespołowego, rozwijania samodzielności oraz odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie, ekspresji plastycznej, aktywności badawczej, a także działalności twórczej. Dbałość o to, aby dziecko mogło nabywać wiedzę i umiejętności potrzebne do rozumienia świata, w tym zagwarantowanie mu dostępu do różnych źródeł informacji i możliwości korzystania z nich.

Cele szczegółowe:

- wyszukuje w tekście potrzebne informacje,
- korzysta z różnych źródeł informacji,
- zna i korzysta z form użytkowych, typu: list, notatka,
- tworzy wypowiedź w formie pisemnej i ustnej,
- dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach dydaktycznych,
- uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi,
- prezentuje własne zdanie używając słownictwa tematycznego,
- jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.;

- wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa;
- zna swoje prawa, wie gdzie są zapisane,
- zna prawa ucznia i jego obowiązki (w tym zasady bycia dobrym kolegą),
- podaje i zapisuje daty; porządkuje chronologicznie daty,

Scenariusz I Moje prawa.

Cel dla ucznia: Potrafię mówić o swoich prawach.

Pytanie kluczowe: Czy zgadzacie się z powiedzeniem, że dzieci i ryby głosu nie mają?

Kryteria oceniania

Po lekcji będziesz potrafił:

- podać skojarzenia do pojęć: dziecko, prawo, rodzina, wolność, uczeń
- wskazać swoje najważniejsze prawa,
- argumentować swój wybór,
- stworzyć kolaż – Moje prawa ,

Metody: skojarzenia gwiazdne, tort decyzyjny, collage, burza mózgów, rozmowa, praca w grupach, wizualizacja, prezentacja,

Pomoce: flipchart, duże arkusze papieru, mazaki, koła z papieru (lub prostokąty), nożyczki, klej, tygodniki ilustrowane, gazety, magnesy,

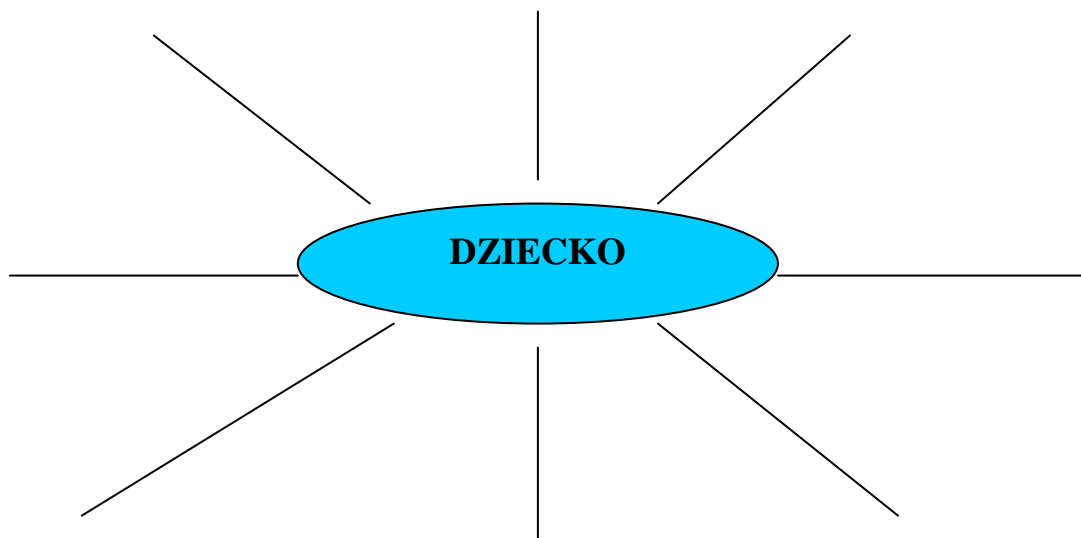
Opis działań:

1. Pytanie do uczniów – Czy zgadzacie się z powiedzeniem, że dzieci i ryby głosu nie mają?. Krótka dyskusja.
2. Przedstawienie celu zajęć sformułowanego w języku ucznia i podanie co będzie oceniane i czego uczniowie mają się na lekcji nauczyć (zapis kryteriów i celu na tablicy, w zeszytach, na arkuszu, na przygotowanych wcześniej kartkach).
3. Podział uczniów na 5 grup (sposób wybrany przez nauczyciela). Każda z grup losuje przygotowane przez nauczyciela pojęcia: DZIECKO, PRAWO, RODZINA, WOLNOŚĆ, UCZEŃ (Załącznik nr 1). Na otrzymanym arkuszu, uczniowie mają napisać jak najwięcej skojarzeń do wylosowanego pojęcia, np.

***DZIECKO:** rodzice, rodzeństwo, zabawa, nauka, radość, zabawki, bajki .....*

Na wykonanie zadania otrzymują 5 minut

Skojarzenia gwiazdne: (Załącznik nr 1)

4. Prezentacja skojarzeń przez poszczególne grupy. Zaznaczenie skojarzeń odnoszących się do tematu „Moje prawa” (np. zabawa, bezpieczeństwo, nauka ....)
5. Nauczyciel podaje problem, a uczniowie zgłaszają swoje pomysły na dokończenie zdania **Mam prawo do.....?**. Zapisanie jak największej ilości pomysłów - *burza mózgów* - praca w grupach.

Burza mózgów - zastosowanie tej metody pozwala na włączenie wszystkich uczniów do pracy, sprawdzenie posiadanej wiedzy, szybkie zgromadzenie pomysłów.

6. Które prawa są dla Ciebie najważniejsze? – *tort decyzyjny* (Załącznik nr 2) – praca w grupach. Uczniowie w grupach numerują zapisane prawa i oceniają, które z nich są dla nich najważniejsze, przydzielając im odpowiednią ilość „tortu” (placka). Tortem jest papierowe koło. Liderzy prezentują i uzasadniają wybór grup.

Następnie każda grupa wycina poszczególne kawałki swojego tortu i uczniowie składają je w jeden wspólny tort.

Tort decyzyjny **Mam prawo do.....**

Tort decyzyjny – w ten sposób można wizualizować wspólny obraz opinii całej grupy. W tej metodzie staje się widoczne, w jakim stopniu dany wybór jest ważny dla osób/grup.

7. Grupy otrzymują zadanie stworzenia kolażu „Moje prawa” – prezentacja i omawianie prac. Podczas pracy dozwolone są wszystkie techniki plastyczne.
8. Podsumowanie zajęć – *rundka bez przymusu* – uczniowie wypowiadają się czy udało się im osiągnąć cel lekcji i oceniają swoją wiedzę i umiejętności zgodnie z ustalonymi kryteriami oceniania.

Rundka bez przymusu – zwrócenie się do każdego ucznia o zabranie głosu lub powiedzenie „pasuję”. Umożliwia każdemu uczniowi wypowiedzenie się oraz stworzenie sytuacji, w której uczeń odpowiedzialnie decyduje o sobie.

9. Zadanie domowe: Wypisz w jakich dokumentach zapisane są prawa dziecka

Scenariusz II Moje prawa w dokumentach

Cel dla ucznia: Wiem w jakich dokumentach zapisane są moje prawa

Pytanie kluczowe : Czy dorośli wiedzą jakie prawa chcą mieć dzieci?

Kryteria oceniania

Po lekcji będziesz potrafił:

- wskazać dokumenty w których zawarte są prawa dziecka
- wyszukać w dokumentach trzy zapisy potwierdzające wybrane przez mnie prawa
- rozpoznać i odczytać symbole i skróty : artykuł, paragraf, punkt, ustęp

Metody: analiza dokumentów, analiza tekstu przewodniego, oglądanie filmu, rozmowa, prezentacja, praca w grupach

Pomoce: film, projektor, komputery, Konwencja Praw Dziecka, Karta Praw Dziecka, Konstytucja RP, Karta Praw Pacjenta, Statut szkoły, arkusz – *zdania podsumowujące*

Opis działań:

1. Pytanie do uczniów – Czy dorośli wiedzą jakie prawa chcą mieć dzieci?
Wypowiedzi uczniów.
2. Przedstawienie celu zajęć sformułowanego w języku ucznia i podanie co będzie oceniane i czego uczniowie mają się na lekcji nauczyć.
3. Przedstawienie dokumentów zawierających prawa dziecka, nawiązanie do zadania domowego.
4. Wyszukanie w dokumentach Konwencja Praw Dziecka, Karta Praw Dziecka, Konstytucja RP, Karta Praw Pacjenta (przygotowanych przez nauczyciela), zapisów potwierdzających, że opracowane przez uczniów na poprzedniej lekcji prawa zostały uwzględnione również przez dorosłych – praca w grupach.
Nauczyciel wyjaśnia znaki, symbole i skróty znajdujące się w dokumentach: artykuł, paragraf, punkt, ustęp.
5. Prezentacja przez grupy opracowywanych dokumentów, wskazanie podobieństw i różnic w zapisach. Ponowne odwołanie się do pytania kluczowego „Czy dorośli wiedzą jakie prawa chcą mieć dzieci?” Uczniowie mogą podać prawa, które według nich są ważne, a nie zostały uwzględnione przez dorosłych.
6. Pokazanie strony internetowej www.unicef.pl, czytanie informacji, krótka rozmowa na temat zamieszczonych na stronie materiałów.
7. Podsumowanie zajęć – *zdania podsumowujące*– uczniowie formułują najważniejsze wnioski z lekcji i dokonują autorefleksji. Mogą to być wypowiedzi ustne, pisemne, wymiana w parach, grupach
Zdania podsumowujące (Załącznik nr 3)
Dowiedziałem się, że.....
Zaskoczyło mnie, że.....
Chciałbym zapamiętać.....
Trudne było.....
8. Zadanie domowe: Dowiedz się czy prawa dziecka są zawsze i przez wszystkich przestrzegane – podaj przykłady

Scenariusz III Przestrzeganie praw dziecka.

Cel dla ucznia: Wiem, że nikt nie może łamać moich praw.

Pytanie kluczowe: Wszystkie dzieci na świecie są bezpieczne i szczęśliwe.

Kryteria oceniania

Po lekcji będziesz potrafił:

- podać przykłady przestrzegania i nieprzestrzegania praw dziecka,
- zająć i uzasadnić swoje stanowisko w sprawie łamania praw dzieci
- dokonać analizy różnych sytuacji, w których nie są przestrzegane prawa dzieci
i przedstawić swoje wnioski

Metody: analiza tekstu przewodniego (przyniesione artykuły), rozmowa, wymiana doświadczeń, ćwiczenia w pisaniu, prezentacja, praca grupowa

Pomoce: arkusz - metaplan, wycinki z gazet, Internet, laptopy,

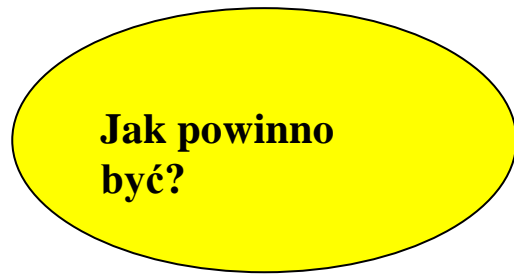
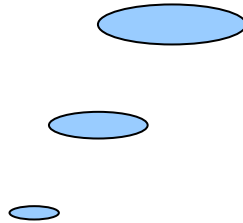
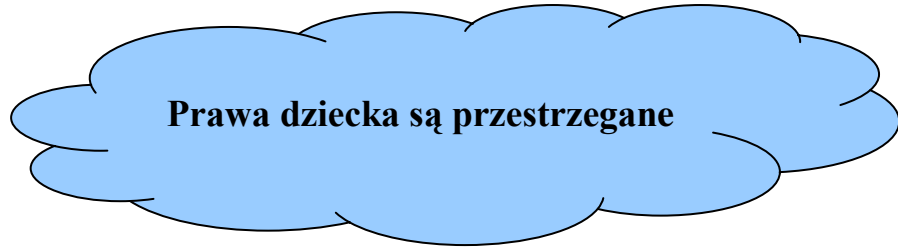
Opis działań:

1. Pytanie do uczniów – Czy zgadzacie się ze stwierdzeniem, że wszystkie dzieci na świecie są bezpieczne i szczęśliwe? Uczniowie wypowiadają swoje zdanie i argumentując wypowiedzi..
2. Przedstawienie celu zajęć sformułowanego w języku ucznia i podanie co będzie oceniane i czego uczniowie mają się na lekcji nauczyć.
3. Nauczyciel na środku klasy umieszcza skórzany pas jako przedmiot, który symbolizuje przemoc wobec dzieci. Prosi uczniów o takie zajęcia miejsca w stosunku do przedmiotu, które będzie wskazywało, na ile dana osoba uważa, że prawa dzieci nie są przestrzegane. Następnie każdy uczeń uzasadnia swój wybór.

***Określenie dystansu** – metoda daje możliwość wypowiedzenia się na określony temat również osobom, które mają problem z wyjaśnieniem swoich poglądów w formie werbalnej.*

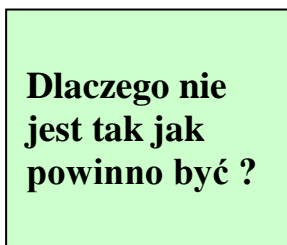
4. Określenie i zapisanie problemu do analizy: **Prawa dziecka są przestrzegane** – praca w grupach. Uczniowie w grupach tworzą plakat – metaplan (Załącznik nr 4) zawierający propozycję rozwiązania problemu według schematu (czas wykonania: 20 minut), lider grupy, przedstawia opracowane propozycje.

METAPLAN

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

- 1..... 2..... 3.....

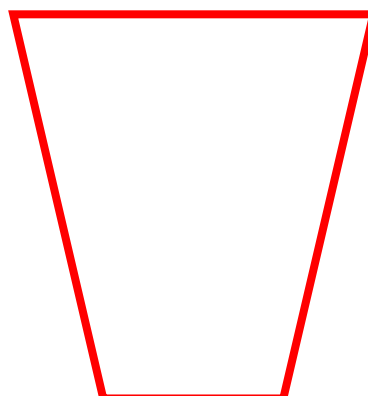
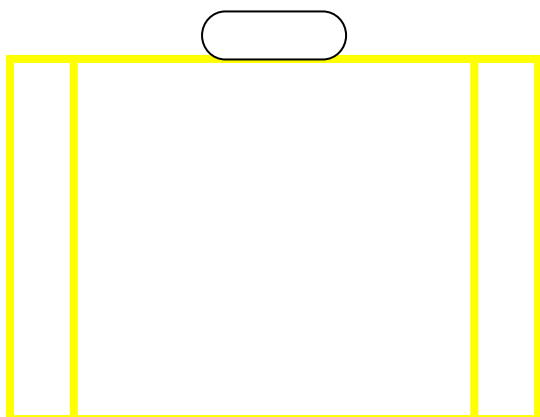

- 1.....
- 2.....

5. Podsumowanie zajęć - nawiązanie do celu lekcji oraz wiedzy i umiejętności jakie uczniowie osiągnąć powinni lekcji . Zastosowana metoda ewaluacji zajęć – *kosz i walizka* (Załącznik nr 5)

Kosz i walizka - *kosz* oznacza rzeczy zbędne lub niedoskonałe, *walizka* – to, co jest na tyle ważne i potrzebne, że zabieramy ze sobą. Uczniowie na żółtych karteczkach zapisują co „wynoszą z zajęć”, a na czerwonych „co zostawiają, co było niepotrzebne”. Żółte kartki przypinają do planszy z narysowaną walizką, a czerwone do planszy z koszem. Informacje zapisane na kartkach odczytujemy wspólnie z uczniami

Kosz i walizka

Scenariusz IV

Organizacje i instytucje zajmujące się ochroną praw dzieci.

Cel dla ucznia: Wiem do kogo zwrócić się o pomoc gdy łamane są moje prawa

Pytanie kluczowe: Kto broni praw dzieci?

Kryteria oceniania

Po lekcji będziesz potrafił:

- wymienić organizacje i instytucje, które zajmują się prawami dziecka,

- w odpowiedniej formie zwrócić się o pomoc do instytucji i osób pomagających dzieciom (Rzecznik Praw Dziecka, pedagog, szkolny, policjant)
- napisać krótki list z informacją o łamaniu praw dziecka ,

Metody: rozmowa, wymiana doświadczeń, ćwiczenia w pisaniu, prezentacja, praca grupowa symulacja

Pomoce: karty z prawami dziecka, karty z nazwami instytucji/ osób, papier listowy, koperty, flichpart, arkusz – *technika oceniania trudności*

Opis działań

1. Pytanie do uczniów – Kto broni praw dzieci?. Swobodne wypowiedzi uczniów.
2. Przedstawienie celu zajęć sformułowanego w języku ucznia i podanie co będzie oceniane i czego uczniowie mają się na lekcji nauczyć.
3. Uczniowie losują jedno prawo (Załącznik nr 6) i w grupach przygotowują dwie scenki przedstawiające sytuacje, w których te prawa są łamane i przestrzegane. Uczniowie wyrażają swoje opinie na temat przedstawianych sytuacji

PRAWO DO WYRAŻANIA EMOCJI

PRAWO DO NAUKI

PRAWO DO IMIENIA I NARODOWOŚCI

PRAWO DO SZUKANIA POMOCY U DOROSŁYCH

PRAWO DO ZDROWIA

PRAWO DO ZABAWY

4. Nauczyciel prosi uczniów o rozwiązanie problemu - Jak postąpisz, jeżeli prawa twoje, twojego kolegi są łamane? Gdzie możesz szukać pomocy? Każda grupa otrzymuje kartę z wypisanymi instytucjami/osobami (Załącznik nr 7) : Policja, pedagog szkolny, Rzecznik Praw Dziecka, Straż Miejska, Szkoła, Dom Kultury, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Sejm, Rada Miasta, Ośrodek zdrowia, Niebieska linia? Prezydent Polski, Prezydent Miasta, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Komitet Ochrony Praw Dziecka, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Fundacja „Dzieci Niczyje”, Stowarzyszenie „Bezpieczeństwo Dziecka”, Rzecznik Praw Ucznia , dyrektor szkoły.....Zadaniem uczniów jest wskazanie instytucji/osób, do których zwrócą się o pomoc. Uczniowie

prezentując wykonane zadanie, uzasadniają swój wybór. Nauczyciel zapisuje wskazane instytucje/ osoby na flipchart

6. Uczniowie w grupach rozmawiają o własnych doświadczeniach, w których byli świadkami łamania praw dziecka. Wspólnie wybierają jedną sytuację, ustalają osobę/ instytucję do której będą się zwracać i piszą krótki list z prośbą o pomoc. Nauczyciel przypomina strukturę listu oraz formy grzecznościowe, których należy używać (można zapisać na tablicy). Po zakończeniu pracy grupy prezentują swoje listy. Następnym zadaniem jest prawidłowe zaadresowanie kopert.

7. Podsumowanie zajęć – *technika oceniania trudności*(Załącznik nr 8)

Uczniowie odpowiadają na pytania:

1.Czego się dziś nauczyłem/am?

2.Co było dla mnie łatwe?

3.Co było dla mnie trudne?

4.Czego bym się chciał/a jeszcze nauczyć?

8. Zadanie domowe: Dowiedz się kim był Janusz Korczak

Scenariusz V Janusz Korczak – przyjaciel dzieci

Cel dla ucznia: Znam prawa i obowiązki ucznia i wiem w jakich dokumentach są zapisane

Pytanie kluczowe: Kto może zostać przyjacielem dzieci?

Kryteria oceniania

Po lekcji będziesz potrafił:

- opowiedzieć kim był Janusz Korczak,
- uzasadnić dlaczego Janusz Korczak jest uważany za przyjaciela dzieci
- wyszukać w tekście potrzebne informacje
- budować pytania związane z postacią Janusza Korczaka

Metody: rozmowa, wymiana doświadczeń, prezentacja multimedialna, aktywne słuchanie, analiza tekstu, praca w grupach

Pomoce: tekst o Januszu Korczaku , strona internetowa www.przystanekkorczak
projektor, komputer, laptopy, książka „Król Maciuś I”,

Opis działań:

1. Pytanie do uczniów – Kto może zostać przyjacielem dzieci? Swobodne wypowiedzi uczniów poparte argumentami.
2. Przedstawienie celu zajęć sformułowanego w języku ucznia i podanie co będzie oceniane i czego uczniowie mają się na lekcji nauczyć.
3. Nauczyciel informuje, że praca na lekcji będzie przebiegała w trzech etapach (*metoda Sandwich*):
  - najpierw uczniowie (w grupach) wymienią się informacjami na temat Janusza Korczaka (zadanie domowe) i najważniejsze z nich zapiszą na plakatach;
  - po 15 minutach nauczyciel przedstawi krótką prezentację multimedialną o Januszu Korczaku;
  - po obejrzeniu prezentacji uczniowie otrzymają tekst (Załącznik nr 9) z którego wybierają najważniejsze informacje, na podstawie obejrzonej prezentacji i wiadomości zawartych w tekście, uzupełnią swoje zapisy na plakatach i dokonują prezentacji.

Metoda Sandwich - obejmuje: dyskusję w grupach na określony temat, krótki referat lub prezentację moderatora, rozmowę w grupach po obejrzeniu prezentacji (dodatkowym elementem może być praca z tekstem). Wskazane jest aby na zakończenie zrobić podsumowanie na forum.

4. Nauczyciel prezentuje uczniom stronę internetową www.przystanekkorczak i zachęca do jej odwiedzenia.
5. Podsumowanie zajęć – *gorące krzesło*

Metoda gorące krzesło- jeden z uczniów (może być ochotnik) siada w środku kręgu i zamienia się w postać Janusza Korczaka, pozostali uczniowie zadają mu pytania dotyczące faktów z życia. Jeżeli uczeń siedzący na gorącym krześle nie zna odpowiedzi na pytanie może zwrócić się o pomoc do swoich kolegów lub nauczyciela.

Scenariusz VI Ślemy nasze prawa latawcami do nieba

Cel dla ucznia: Wiem, że mam swoje prawa, że mogę ich bronić i głośno o nich mówić.

Pytanie kluczowe: Które prawo jest dla Ciebie najważniejsze ?

Kryteria oceniania

Po lekcji będziesz potrafił:

- opowiedzieć o swoich prawach
- przedstawić swoje prawa wykorzystując różne formy wypowiedzi
- współpracować ze swoimi kolegami podczas wykonywania latawców

Metody: rozmowa, wymiana doświadczeń, prezentacja multimedialna, ćwiczenia ruchowe i twórcze, praca w grupach

Pomoce: plansza z prawami dziecka, materiały potrzebne do wykonania latawca – sklejka, folia, materiał, pineski, sznurek, włóczka, farby, pędzle, markery

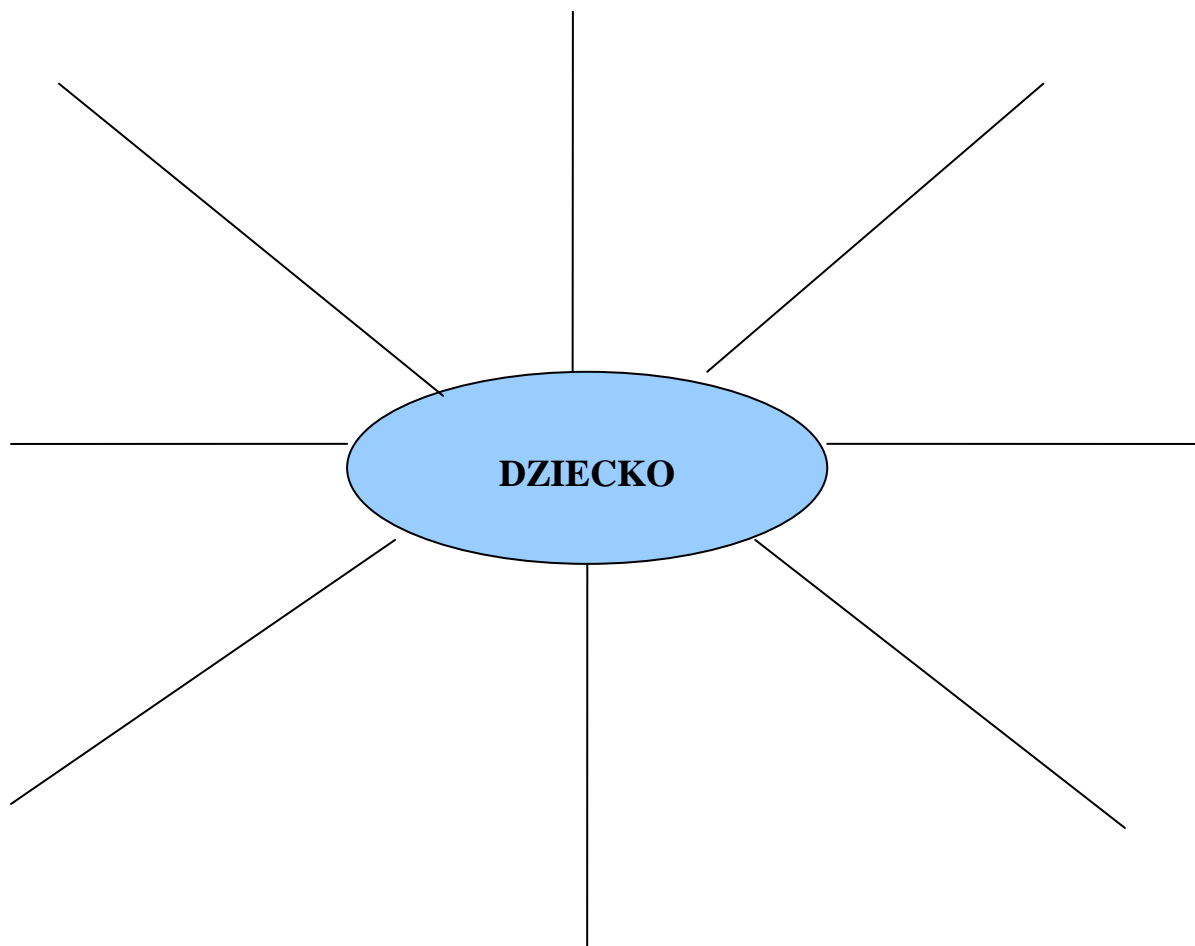
Opis działań:

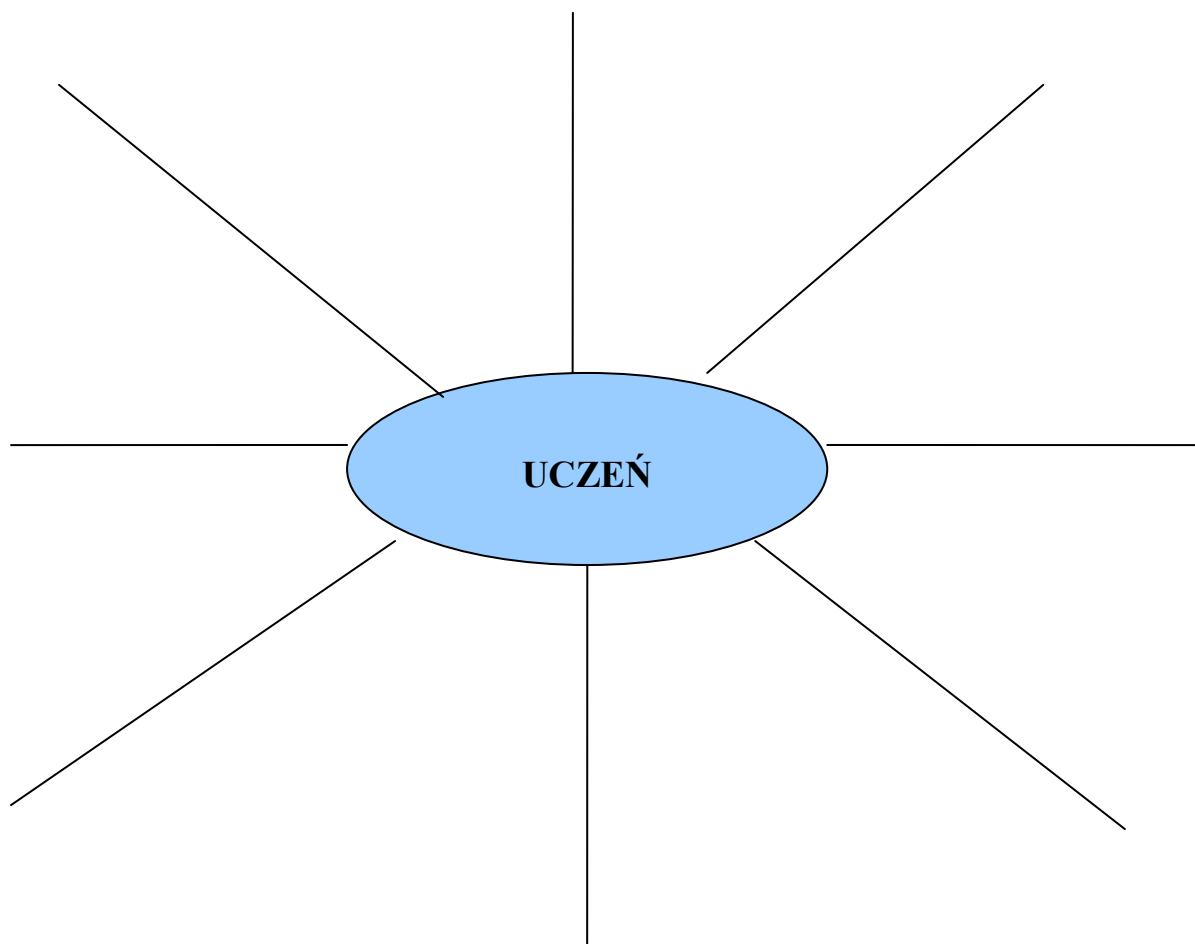
1. Pytanie do uczniów – Które prawo jest dla Ciebie najważniejsze ? Uczniowie uzasadniają swój wybór.
2. Przedstawienie celu zajęć sformułowanego w języku ucznia i podanie co będzie oceniane i czego uczniowie mają się na lekcji nauczyć.
3. Obejrzenie i wysłuchanie piosenki zespołu Łejery „Dziećmi jesteśmy tylko raz”
4. Uczniowie w parach, samodzielnie albo w grupach (wyboru dokonuje nauczyciel z uczniami) robią latawce według zaproponowanego przez nauczyciela wzoru. Do współpracy można również zaprosić rodziców.
5. Po wykonaniu latawców uczniowie dowolną techniką zapisują na nich te prawa, które są dla nich najważniejsze (zapis może być w również w formie symboli, rysunku).
6. Podsumowaniem zajęć jest happening – uczniowie wychodzą na podwórko szkolne, puszczają latawce i wyśpiewują swoje prawa. Można przejść z latawcami po najbliższej okolicy. Do udziału w happeningu warto zaprosić również rodziców i uczniów z innych klas.

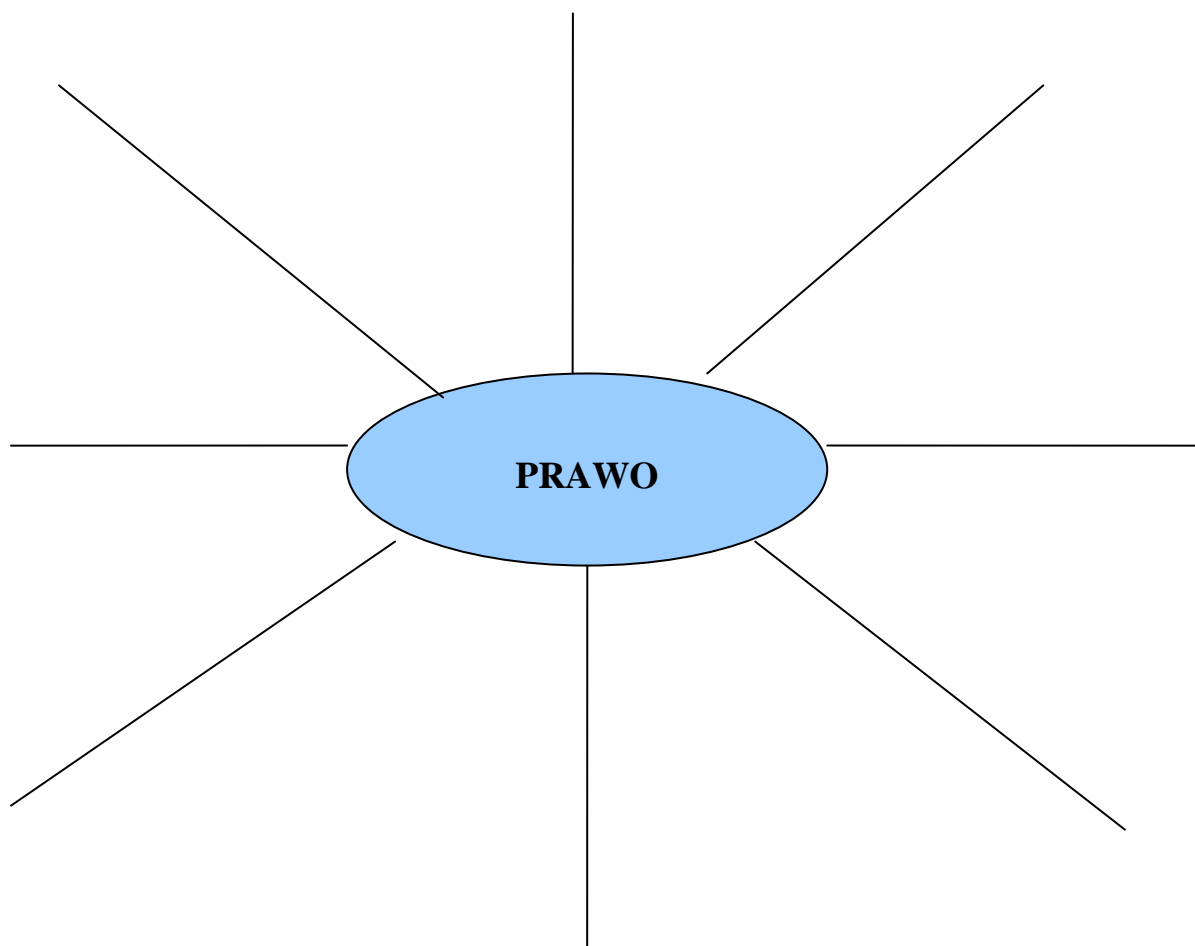
Literatura:

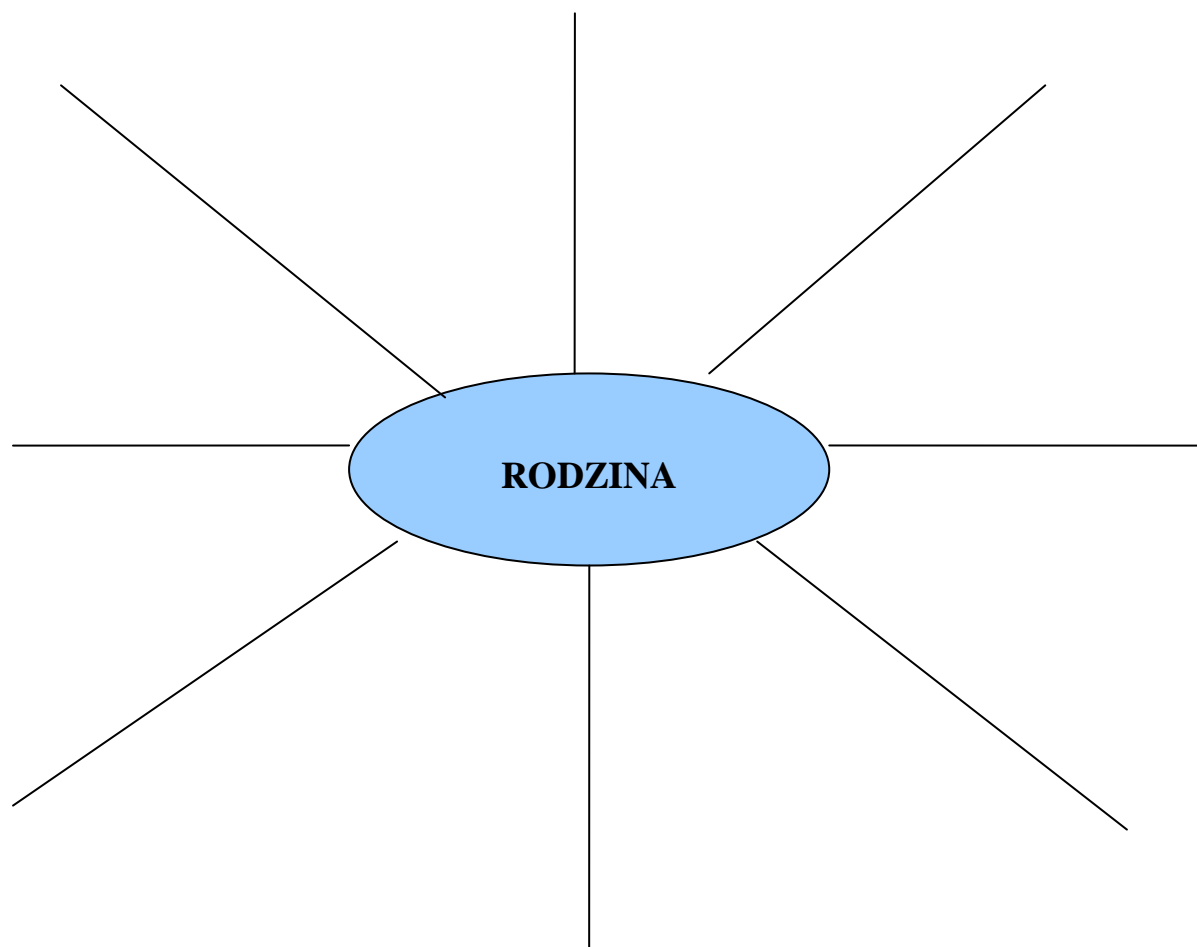
1. Własne opracowania metodyczne
2. Strona internetowa www.przystanekkorczak
3. Korczak J., Król Maciuś Pierwszy.
4. Strona internetowa www.sciaga.pl > Liceum > Biografie
5. Strona internetowa: www.unicef.pl – zakładki: *Prawa dziecka, Dla dzieci*
6. Strona internetowa <http://www.brpd.gov.pl/detail.php?recid=1306> zespół Łejery „Dziećmi jesteśmy tylko raz”

Opracowała: Marta Kobza

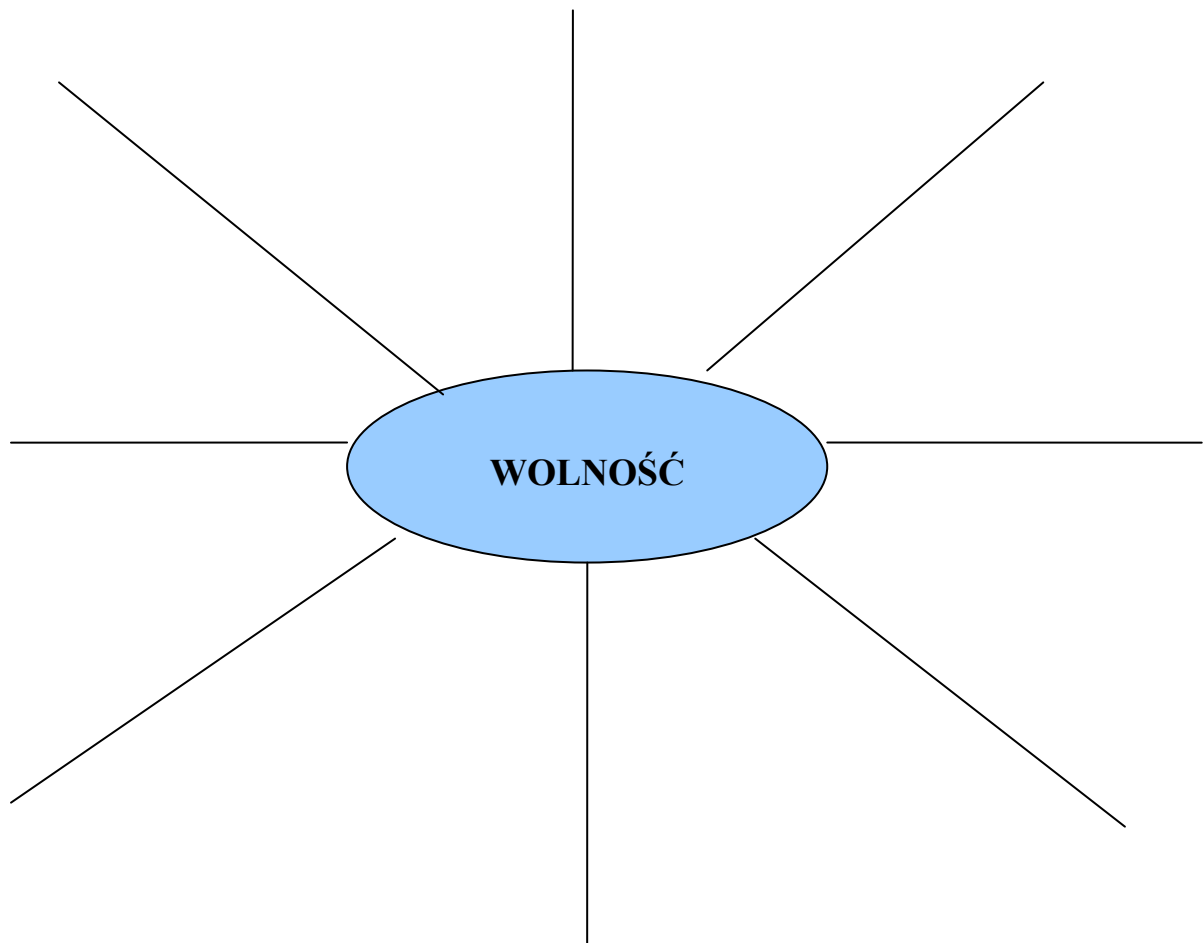

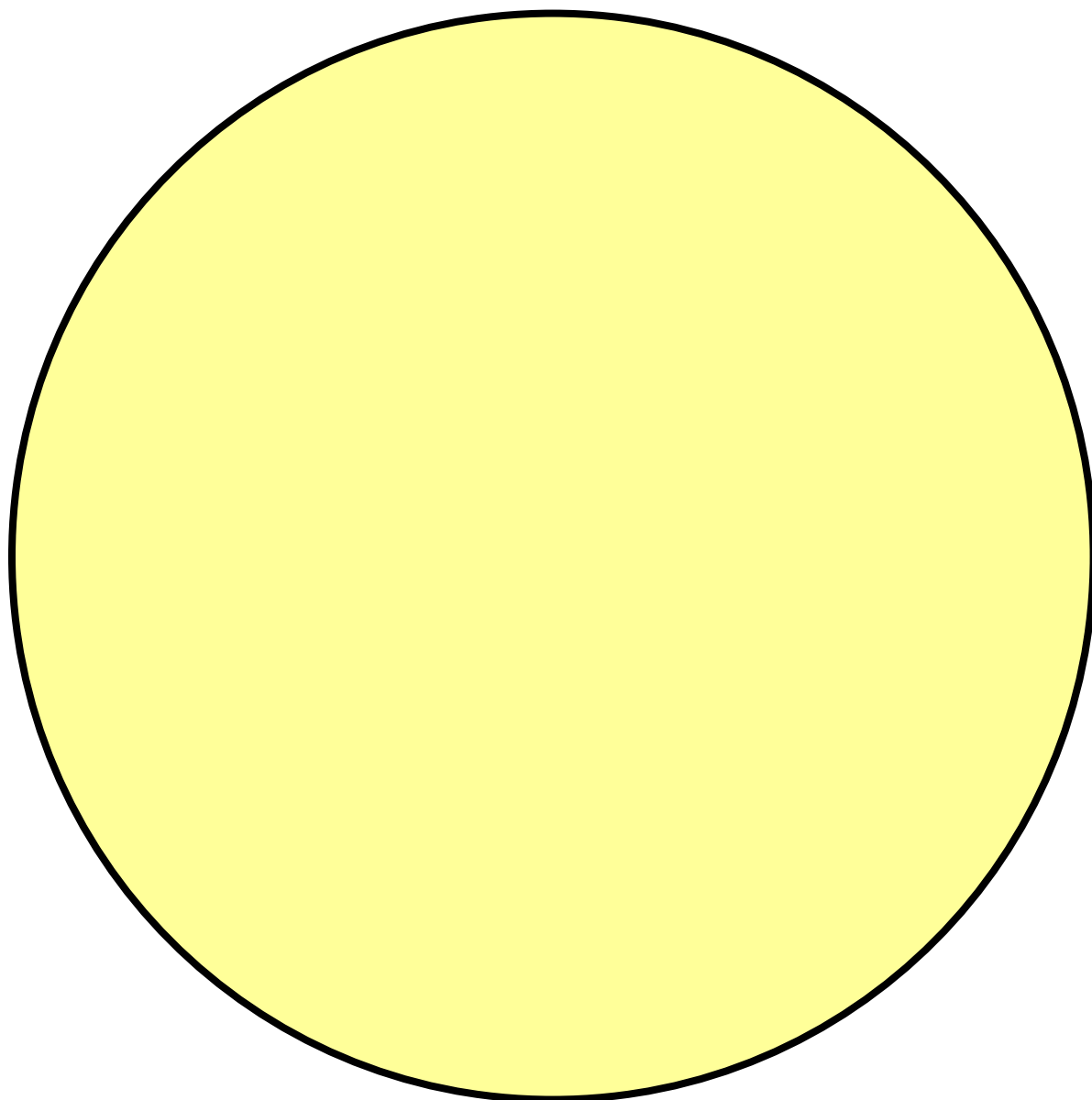

Załącznik nr 2 TORT DECYZYJNY

Dowiedziałem się, że.....

.....

Zaskoczyło mnie, że.....

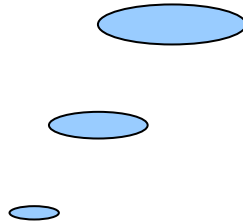
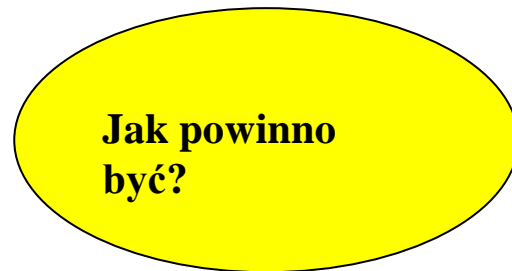
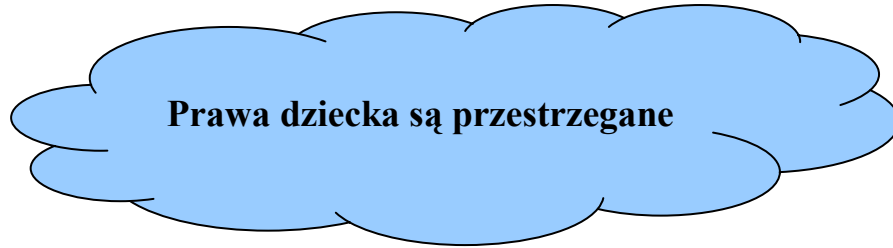
.....

Chciałbym zapamiętać.....

.....

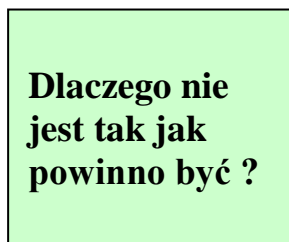
Trudne było.....

.....

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

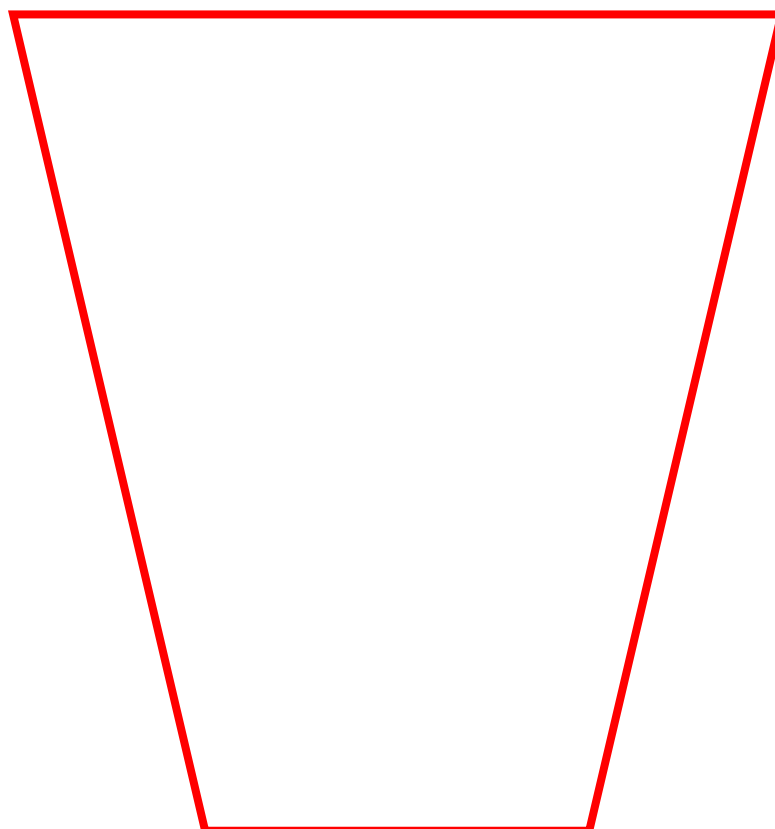
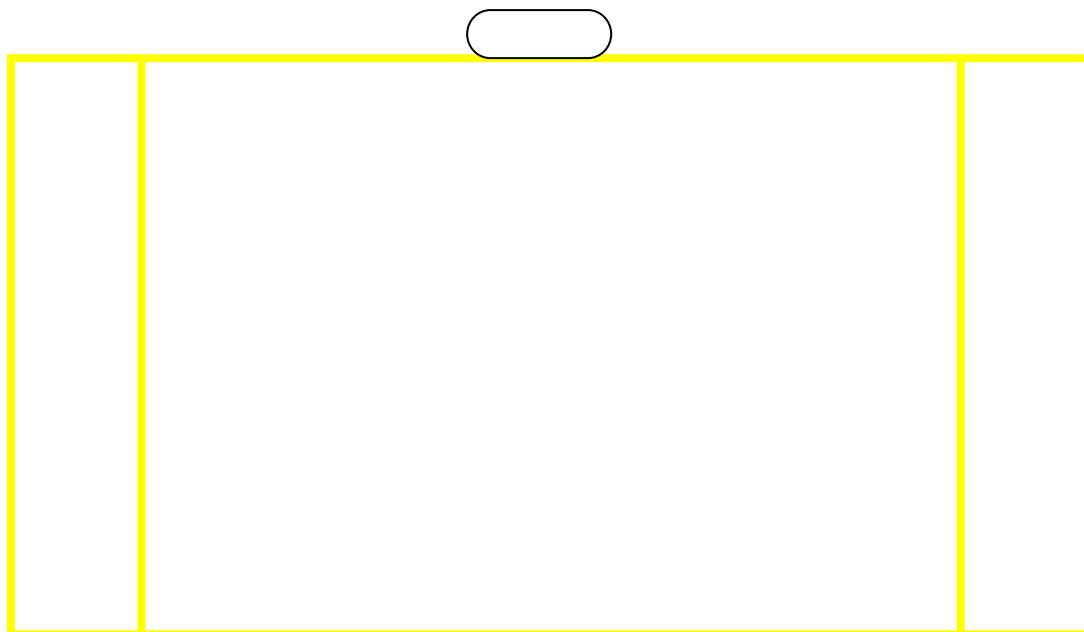
- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

- 1..... 2..... 3.....

- 1.....
- 2.....
- 3.....

I. PRAWO DO WYRAŻANIA EMOCJI

II. PRAWO DO NAUKI

III. PRAWO DO IMIENIA I NARODOWOŚCI

IV. PRAWO DO ZDROWIA

V. PRAWO DO ZABAWY

**VI. PRAWO DO SZUKANIA POMOCY
U DOROSŁYCH**

Policja, pedagog szkolny, Rzecznik Praw Dziecka, Straż Miejska, Szkoła, Dom Kultury, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Sejm, Rada Miasta, Ośrodek zdrowia, Niebieska linia? Prezydent Polski, Prezydent Miasta, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Komitet Ochrony Praw Dziecka, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Stowarzyszenie „Bezpieczeństwo Dziecka”, Rzecznik Praw Ucznia , dyrektor szkoły

1. Czego się dziś nauczyłem/am?

2. Co było dla mnie łatwe?

3. Co było dla mnie trudne?

4. Czego bym się chciał/a jeszcze nauczyć?

Janusz Korczak znany również jako "Stary Doktor". Był lekarzem i pedagogiem, jego prawdziwe nazwisko brzmiało Henryk Goldszmit. Urodził się 22 lipca 1878r. albo 1879r. w Warszawie. Roku urodzenia nie można już teraz ustalić. Pochodził z rodziny zamożnego adwokata pochodzenia żydowskiego, która od dawna wrosła w polską kulturę i tradycję. Całe życie Korczaka związane było z Warszawą.

Gdy Henryk miał lat 18, wydarzyła się rodzinna tragedia. Śmierć ukochanego ojca zrujnowała materialnie rodzinę. Ciężar jej utrzymania spadł na barki Henryka, studenta medycyny. Sytuacja ta zmuszała go do udzielania korepetycji leniwym dzieciom bogatych rodziców. Już w tym czasie zaczynał interesować się psychiką i warunkami życiowymi dzieci biednych. Był częstym gościem robotniczych dzielnic Powiśla, Solca, Woli i Starówki. Starał się pomóc najbiedniejszym. Chodził po domach, opowiadał baśnie, w wieczór wigilijny był św. Mikołajem roznoszącym groszowe podarki, pomagał w nauce. Wkrótce podjął działalność społeczną w Warszawskim Towarzystwie Dobroczynności. Uczył także ubogie dzieci.

W 1903r. Korczak po skończeniu medycyny na Uniwersytecie Warszawskim rozpoczął pracę jako lekarz-pediatra w szpitalu dziecięcym w Warszawie. Wkrótce zyskał rozgłos jako lekarz darmowej klienteli. Swą wiedzę pogłębiał w klinikach Berlina, Londynu i Paryża.

W 1905r. musiał wyjechać na wojnę rosyjsko-japońską jako lekarz wojskowy. Po wojnie wrócił do swego szpitala. Pracował znowu wśród małych pacjentów biednych i bogatych. Nie chciał zrobić kariery w praktyce prywatnej, ale zapragnął być lekarzem i wychowawcą dzieci. Miał około 30 lat, gdy ostatecznie zrezygnował z założenia własnej rodziny. Wiele trzeba było się wyrzec i wiele poświęcić, by w tak szczególny sposób odnaleźć powołanie w swoim życiu.

Korczak włączył się do działalności Towarzystwa "Pomoc dla Sierot". Włączył się do starań o budowę domu, przystosowanego do potrzeb sierocińca. Do nowego budynku przy ulicy Krochmalnej 92 przeniesiono dzieci w 1912r. ze starego poklasztornego budynku przy ulicy Franciszkańskiej. Korczak objął funkcję dyrektora Domu Sierot i stał się jego mieszkańcem, zajmując izbę na poddaszu nad dziecięcymi sypialniami. Swą samotność związał z najbardziej osamotnionymi dziećmi, z sierotami. Miał wtedy 34 lata. Dom Sierot stał się warsztatem samodzielnej pracy i badań Korczaka. Tam wypracował swój system wychowawczy, a wieczorami i nocami pisał dzieła pedagogiczne i powieści.

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę Janusz Korczak wspólnie z Marią Falską zorganizował zakład opiekuńczy dla dzieci i sierot z ubogich przedmieść Warszawy, dla dzieci działaczy robotniczych aresztowanych, więzionych i prześladowanych.

W okresie międzywojennym współpracował z Polskim Radiem, w którym pod pseudonimem Stary **Doktor** był jedną z najbardziej znanych osób w Polsce. Przez radio wygłaszał pogadanki o wychowaniu, których słuchano całymi rodzinami.

Wybuch wojny z hitlerowskimi Niemcami we wrześniu 1939r. dla Korczaka znów oznaczał służbę sanitarną w wojsku. Nie został zmobilizowany, bo miał wtedy już przeszło sześćdziesiąt lat. Z dużą ofiarnością włączył się jednak do cywilnej obrony Warszawy. Opatrywał rannych, przygarniał zagubione w czasie działań wojennych dzieci, chronił Dom

Sierot. Przemawiał do dzieci przez radio, udzielając rad i wskazówek jak mają zachować się w tych trudnych dniach. Nie zdjął munduru w okupowanej Warszawie. Nie założył także opaski z gwiazdą Syjonu, którą hitlerowcy kazali nosić na rękawie wszystkim osobom pochodzenia żydowskiego. Został aresztowany i uwięziony. Jego byli wychowankowie po kilku miesiącach wykupili go za uskładane pieniądze. Gdy na rozkaz okupanta utworzono w Warszawie Getto, przesiedlano Dom Sierot do coraz mniejszych lokali na Chłodną, później na Śliską. Życie w getcie to prawie dwa lata rozpaczliwych wysiłków wycieńczonego i schorowanego Korczaka o zdobywanie dla 200 wychowanków żywności, opału, leków itp.

W lutym 1942r. Korczak podjął decyzję objęcia pracy wychowawcy w domu podrzutków na ul. Dzielnej, bo chciał ratować dzieci, krzywdzone tam przez personel getta. Przyjaciele z "aryjskiej" strony wielokrotnie podejmowali próby wyprowadzenia Korczaka z Getta, zapewniali bezpieczne schronienie. Nie można było jednak ocalić setek dzieci, więc Korczak heroicznie odmawiał skorzystania z szansy ucieczki, nie zgadzał się na opuszczenie swych podopiecznych. Swój wstrząsający Pamiętnik pisał nocami od maja do 4 sierpnia 1942r. Na dacie tej zapiski się urywają.

W hitlerowskiej straszliwej akcji likwidacji Getta, rozpoczętej 22 lipca 1942r. z placu przeładunkowego Umschlagplatz na Stawkach odchodziły wagonami bydłecymi transporty Żydów kierowane do komór gazowych obozu zagłady w Treblince. W dniach od 5 do 8 sierpnia szły transporty dziecięce. Około czterech tysięcy dzieci z wszystkich sierocińców wraz z wychowawcami. Wśród nich Korczakowskie dzieci ze swym zielonym sztandarem nadziei, oraz Janusz Korczak niosąc najmłodsze dziecko na rękę. Wraz z dziećmi zginął straszliwą śmiercią. Stał się symbolem męczeństwa tysięcy bezimiennych ofiar obozów zagłady

